

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben hához hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 123. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. május 31.

Diszkrét kiadások.

Megvallom, a Lukács—Désy-per tárgyalása alatt kezdek valami szédelés-félét érezni.

Olyasmiről hullittle a lepel, a miről nekünk, szegény adó- és kamatfizető polgároknak sejtelmünk is alig lehetett. A pénzharc nagyban! Száz-
ezrek és milliók, a melyeket az emberek csak úgy egyszerűen átkönyvelnek, elkönyvelnek, folyószámláznak és végül egy könnyed mozdulattal beszállítanak ebbe vagy abba a pártkasszába, éppen úgy, mint a hogy én kiadok hét fillért egy rossz-szul szelelő portorikóra. Emberek, a kik másoknak rájuk bizott pénzeivel, milliókkal valóságos hadjáratokat, zsákmányoló háborukat viselnek és a mint hajdan a hadi zsákmányból a vezérek tartották meg maguknak az oroszlánrészt, most is az oroszlánrész a vezéreké, az igazgatóké, kivált a vezérigazgatóé. Emberek, a kik most nyíltan beismerik, hogy vannak állások, a melyekben semmittevésével évi 40.000 koronákat lehet keresni. Emberek, a kik ilyen semmittevésért 40.000 koronákkal jutalmazott állások körül tettelegesséig menő harcokat folytatnak.

A pénznek olyan rettenetes lelketlen hatalmáról és még retentesebben könnyelmű kidobálásáról van itt szó, a melynek elbeszélésére az ember megdöbben és önkéntelenül azt kérdezi, honnan van néhol a pénzeknek ez a bősége, ez a dobálása? Hogy lehetséges az, hogy bankok 40.000 koronás semmittevési állásokat tarthassanak fenn és millió diszkrét kiadásokat teljesíthessenek? Kinek a pénzével folyik ez

a gazdálkodás? Szabad-e, lehetséges-e, megengedhető-e mindez?

Ha Esterházy herceg vagy Rothschild ezres bankóval gyújt rá szivarra, ha Vanderbilt fécánnyelvpecsenyével tart jól száz embert egy lakomán, ez lehet örültség, de meg van az a mentsége, hogy a sajátját addig tékozolhatja valaki, a míg koldussá nem lesz, avagy szemfüles örökösök tékozás címén gondnokság alá nem helyezik és szanatóriumba nem dugják. A részvénytársaság azonban nem magánszemély, hanem sok száz és ezer ember egyesülése folytán keletkezett jogi személy, a melynek van ugyan mint önálló személynek saját vagyona, de ez a vagyon egyeseknek a részvényeseknek a kisebb-nagyobb magánvagyonából halmozódott össze. A részvénytársaság a részvényesek vagyonának ugyszólván letéteményese, kezelője, annak tudatában kell tehát lennie a részvénytársaság egész vezetőségének, hogy idegen pénzt kezelnek, idegen vagyont őriznek, azzal tehát még sokkal nagyobb gondossággal kell elbánniok, mint a sajátjukkal. Ha a saját vagyonommal is takarékosan kell bánnom, feltéve, hogy józan ember vagyok, az idegen pénzzel a takarékoságra egyenesen a — becsület kötelez.

Hogyan fér össze ezzel a becsületességgel milliókra menő diszkrét kiadások elkönyvelgetése?

Sehogyan.

Magánvagyonból mindenki adhat diszkrét és indiszkrét célokra annyit, amennyit csak akar. Ha egy vastag óraláncos és még vastagabb pénztárcájú lipótvárosi urat nemesítenek, bárósítanak vagy ud-

varitanácsosítanak, diszkrét címeken hadd adjon, amennyit adhat. Akit a hiúság bánt, adja meg az árát. Ha diszkrét ára is van, az sem baj. Az efféle pénzek pedig éppen alkalmasok a pártkassza megerősítésére. Pártkassza nélkül manapság pártot vezetni nem lehet, viszont a mai parlamentáris rendszer és a választói jog kiterjesztése korábban a pártszervezet előfeltétele a kormányzás lehetőségének. A pártkassza tehát szükséges rossz, amelyet táplálni kell erősen. Táplálják tehát abból, amiből kár nélkül lehet: a pártérdek által lekötött egyének magánhozjárulásaiból.

A részvénytársaságok pénze azonban nem egy ember magánpénze. Ebből milliókat csak úgy kidobálni diszkrét címeken: a részvényesek megkárosítása. Fel lehet ugyan ez ellen hozni, hogy a diszkrét kiadások végeredményben nem károsítják meg a részvényeseket sem, a részvénytársaságot sem, mert ennek ellenében az államtól olyan kedvező üzleti összeköttetéseket kaphatnak, amelyek révén a diszkrét kiadás bőven megtérül, tehát az voltaképpen csak üzleti befektetés gyanánt szerepel. Eltekintve, hogy ez az érvelés morális tekintetben posványon épült fel, csak egyet kell megvizsgáljunk. Milyen haszon lehet az, amit a részvénytársaság a diszkrét kiadások révén megszerez? Semmi esetre sem normális üzleti haszon. A tisztességes haszon megszerzéséért milliókra menő külön ellenértéket adni nem szokás, de nem is lehet, mert akkor a haszon olyan csekélyre redukálódik, hogy az üzemi költség beszámítása mellett voltaképpen majdnem veszteség jelent-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

kezik. A diszkrét címeiken elkönnyelt kiadások ellenértéke csak a tisztesség határain túlevő nyereség lehet, tehát olyan előny, amelyet az állam az illető részvénytársaságnak megadni nem volna jogosult, ha pedig mégis megadja, polgáraitól vonja el jogtalanul és úgy adja át a diszkrét kiadás erkölestelen ellenértékéül.

Ez pedig olyan veszedelmes privilégiuma, melyet az államnak ki kellene irtani, nem pedig istápolnia. Senki sem keresheti a maga hasznát mások károsodásával: hát hogyan lehetséges akkor az, hogy ez vagy az a részvénytársaság az egész ország károsodásával tehesen szert meg nem engedett haszonra?

A diszkrét kiadásokat az államnak nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál egyenesen üldöznie kellene. Hogyan is egyeztethető össze a diszkrét kiadások fogalma — a nyilvános számadásra a kötelezettséggel?

Megdöbentő dolog az, hogy nálunk a pártok csak úgy ráúzenhetnek egyes bankokra: adj ennyi és ennyi milliót, s a milliók megindulnak a bankok vasszekrényeiből a pártkasszába. Most már sejtjük egyik okát annak az uzsorának, mely a fővárosi nagy bankokból indult ki s a vidéki kis takarékpénztárak polipkarjain át eljutott az adósok utolsó párnájáig. És még esodálkozunk, hogy a külföld nem áraszt el bennünket pénzzel, hogy nem jön ide vállalkozni! No hiszen majd éppen ide fog igyekezni, ahol azt sem tudhatja, mikor fejk meg a befektetett tőkét hol eme, hol ama pártkassza céljaira?!

A tatár kánokról és a zulukaferek törzsfőnökeiről jegyezték fel, hogy mikor elfogyott a pénzüik, egyik-másik gazdag alattvalójuknak kegyelmesen választást engedtek a fölnyársaltatás és bizonyos pénzösszeg kifizetése közt.

Ugy látszik, ez a tatár és zulukaffer morál nem egészen ismeretlen Pénz őfelsége némely európai országaiban sem.

*

Uj választás lesz a szigeti kerületben. Lator Sándor dr, a szigeti kerület országgyűlési képviselője ma levelet intézett Sugatagi Iánoshoz, a munkapárt elnökéhez s levelében bejelentette, hogy lemond mandátumáról. Lator utódjául Vadász Lipót államtitkárt emlegetik, a kit ellenjelölt nélkül választának meg.

A Désy—Lukács-pör.

Zichy János gróf vallomása.

Budapest, május 30.

A negyedik nap szenzációja Zichy János gróf vallomása. Zichy tulajevőleg a Désy-ügygel kapcsolatban mondott le a miniszteri tárcáról.

Zichy a tárgyalás első napján nem vallott, mert nem volt engedélye a királytól. A bíróság ez ügyben őfelségéhez fordult, ki megadta az engedélyt.

Zichy János gróf keveset vallott, de abból sokra lehet következtetni. Vallomásának ez a lényege: Mikor ő felvilágosítást kért ez ügyben a miniszterelnöktől. Lukács azt felelte, hogy a 4,800.000 kor. és a sószerződés között nincs semmi összefüggés. Csak egy 500.000 koronás tételről tud. Ezt Elek Pál adta, hogy főrendiházi tag lehessen. Később azt mondta Lukács Zichynek, hogy őt félreértette. Elek csak azt az óhaját fejezte ki előtte, hogy szeretne főrendiházi tag lenni.

A kihallgatás végén Vázsonyi megkérdezte Zichyt, hogy ezért mondott le? — mire Zichy azt felelte, hogy ezért is.

Negyed tiz után öt perccel nyitja meg Balogh elnök a tárgyalást:

— Kötelességszerűleg jelentem, hogy őfelsége feloldotta gróf Zichy Jánost a titoktartás kötelezettsége alól s tiz órákor fogjuk őt kihallgatni. Ezenkívül hivatalból elrendeltük dr. Rajner Béla a munkapárt titkáranak kihallgatását.

Rajner Béla bejön és az elnök elé áll.

A párttitkár.

— Mondja meg a tanu ur, hogy az 1910-iki választásoknál milyen minőségben vett részt?

— A munkapárt titkára voltam.

— Folytak be pénzek a választási kasszába?

— Igen, s én kezeltem azokat.

— Mennyi pénz ment keresztül a kezén?

— Nem néztem meg jól, de kevesebb volt, mint a törvényben megengedett legális választási költség. Három millió koronánál jóval kevesebb összeg volt nálam.

— Honnan jöttek a pénzek?

— Adományok és kölesönök útján. A Magyar Banktól egy krajcár sem jött, sem a pénzügyminisztériumból.

— Paduch és Kazár urak nem hoztak pénzt?

— Paduch soha, Kazár hozott 60—80000 koronát.

Vázsonyi: Azt méltóztatott mondani, hogy csak 60—80.000 koronát kapott. A választás likvidálásánál sem kapott?

— Mit ért likvidálás alatt a védő ur?

— Ezt ön is éppen olyan jól tudja, mint én.

Vázsonyi: Van arról tudomása, hogy a Magyar Banktól nagy összegeket kapott a munkapárt?

Tanu: Csak a lapokból.

Vázsonyi: A miniszterelnök ur soha sem foglalkozott utalványozással?

Tanu: De igen, foglalkozott.

Vázsonyi: Azt kértem, hogy Jeszenszky államtitkár foglalkozott-e a hivatalában választási dolgokkal?

— Azt nem tudom!

Ezután Vázsonyi arra nézve faggatja a tanút, hogy a kétmilliónyolcszáz ezer koronából csak 60—80.000 koronát kapott volna.

Vázsonyi: Arról nem tud, hogy a Kazár-féle kétmilliónyolcszáz ezer korona hova került?

Tanu: Csak a napilapokból olvastam az egészeztől.

Vázsonyi: Van-e tudomása arról, hogy egyes választások két-háromszáz ezer koronába kerültek?

Tanu: Nincs! Csak legális költségeket utalványoztak olyanok számára, akiknek a megválasztása kívánatosnak látszott, még ha az ellenzékhez tartoznak is.

Vázsonyi: Nem tartozik a dologhoz, hogy itt burkolt vádak hangzanak el.

Elnök: A védő urat rendreutasítom.

Vázsonyi: Ilyen dolgokat én meg nem tűnök.

Elnök: A védő urat 200 korona rendbirsággal sújtom.

Vázsonyi: Felebbezek!

Ezután az incidens után Désy Zoltán, a vádlott intéz kérdéseket a tanuhoz, miközben az elnök rendreutasítja.

Zichy János gróf vallomása.

Most gróf Zichy János volt közoktatásügyi miniszter kihallgatása kezdődik.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy Lukács László szolt volna ön előtt 500.000 koronáról, amely politikai célokra szolgált volna?

Gróf Zichy János: Február 24-én történt az interpelláció a Paduch-féle ötszáz ezer korona dolgában. Én a folyosón megkérdeztem a miniszterelnököt, hogy mi van ezzel az ötszáz ezer koronával, mire ő azt mondta, hogy Elek Pál fizette be a főrendiházi tagságáért, mivel azonban ezt nem sikerült neki megszerezni, visszaadtuk a pénzt. Másnap ismét szóba került az ügy a folyosón, de akkor már Lukács László azt mondta, hogy én őt félreértettem.

Vázsonyi: Paduch nevére volt szó?

Zichy: Nem volt szó.

Vázsonyi: Határozottan emlékszik excellenciád, hogy Elek Párról volt szó?

Zichy: Igen.

Vázsonyi: Még egy kérdést! Legyen szives megmondani, hogy ez volt az oka Excellenciád lemondásának?

Elnök: Erre nem tartozik válaszolni.

Gróf Zichy: (kis gondolkodás után): Ez is!

Gróf Zichyt megeskették vallomására.

Elnök: Ezután a tárgyalás folytatását, illetve a vád- és védbeszédet holnapra halasztotta.

Zichy vallomása és a kormány

Budapest, május. 30.

Zichy vallomása valósággal konsternálta a kormányt, Lukácsot a vallomás roppant lesújtotta. A kormány ma konferenciára gyűlt össze, azonban erről komünikét nem adott ki.

Olcso Nyári Keztyük Fehér János

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

Balkáni bonyodalom.

Aláírják a békét.

London, május 30.

A Times értesülése szerint a török delegátusok az előzetes békéről szóló jegyzőkönyvet már a délutáni két órára Grey Edward által a St. James palotában összehívott értekezlet előtt alá fogják írni. Tegnap a szerb és görög delegátusok is megkapták kormányuktól a meghatalmazást a jegyzőkönyv aláírására, úgy hogy a mai nappal a béke megkötöttnek tekinthető.

Találkozik Pasics Gesovval.

Belgrád, május 30.

Pasics holnap különvonaton Caribródba utazik, ahol Gesovval találkozni fog. A találkozáson Spalajkovics is jelen lesz.

Megegyezett három uralkodó.

Páris, május 30.

A Temps jelenti Berlinből, hogy a német császár, a cár és az angol király legutóbbi együttartózkodásuk folyamán megegyeztek abban, hogy kiegyenlítik a balkán szövetségek között lévő ellentéteket.

A bolgár király távirata.

Páris, máj. 30.

Szófiából jelentik: Ferdinánd király táviratot küldött a német császárnak és a cárnak, akik Berlinből táviratban sürgősen ajánlották neki, hogy semmibe se fogjon, ami a békét veszedelembé sodorhatná. Ferdinánd válaszában kifejtette, hogy Bulgária nem akar senkit sem kihívni és hogy őt, a királyt, valamint kormányát is az a vágy lelkesíti, hogy konfliktusokat lehetőleg elkerüljenek. Reméli, hogy ugyanez a szándék Belgrádban és Athénben is.

Szófia, május 30.

A békés megoldás reménye egyre eszik és nem sokat várnak már a két miniszterelnök találkozásától sem. A fővárosban és a vidéken éppen olyan a helyzet, mint volt a török háború előtt, sőt az előkészületek még nagyobb arányuak.

Felfüggesztik a tanítók egyesületét.

A miniszter terve.

Váratlan és bizonyára meglepetést fog kelteni a tanítóság körében az a terv, amelylyel a vallás- és közoktatásügyi miniszterium foglalkozik. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy

a miniszter rövid időn belül felfüggeszti azokat a tanító-egyesületeket, amelyek nem felelnek meg hivatásuknak és eltérnek működésükben az alapszabályoktól.

Annyira autentikus helyről nyertük ezt az információt, hogy egyáltalán nincs okunk

komolyságában kételkedni. Állítólag évek óta érik már ez a gondolat a minisztériumban s a utóbbi idők vehemens esetei roppant közel hozták a megvalósításhoz ezt a tervet.

Első pillanatban hihetetlenül hangzik és a szangvinikus természet bizonyára felháborodik az egyesületi jog eme — hogy gyengéd szóval éljünk — elkobzásán. De maga az indoklás, amelyből sikerült megtudnunk egyet-mást, teljesen lehűti a temperamentumokat. Olyan érthető és világos okadatolással él, hogy lehetetlenség el nem ismerni igazságát.

A „hangos bihariak.”

Amikor kipattantjuk ezt a felette szenzációs tervet, nem kívánunk hozzá kommentárt fűzni.

Tárgyilagosan elmondunk mindent, amit erről hallottunk. A *Tiszántul* munkatársa igen előkelő s országos szerepet vivő tanfűtől nyerte információit. Előre is kijelentjük — így szól értesülésünk is — hogy egyelőre csupán tervről van szó, amelynek megvalósulása lehet időkérdés, lehet, hogy voltaképpen elesik, — de jelenleg e tervvel komolyan foglalkoznak.

Nem is volna ez ujszerű, mert 1880—90 években már történt ilyen. Megbénult az egész egyesületi élet és miért? . . . Egyszerű és kiesi anyagi ok miatt.

Tudvalevőleg az állami tanítók napidiját és utazási költségét, amibe a gyűlésekre való bejövétel kerül, az állam fizeti. Abban az időben kiapadt az erre való fedezet. És mert az állam nem adott pénzt utiköltségre, a tanítók otthon maradtak, nem mérgekedtek és nem tartottak viharos gyűléseket.

Az utóbbi évek viharos fellángolása, a szociális mozgalmak, országos gyűlésbeli tüntetések, monstre-deputációk, közgyűlési botrányok kétségtelenül a kor s a viszonyok hatalmas kitérései voltak. Azt is koncedálni kell, hogy e tekintetben a bihari tanítóság az események sodró hatása alatt előtérbe került. Egyesek gyakran néztek szembe a hivatalos körök hatalmával és a minisztériumban a tanítómozgalmak idején szállóigévé lett, hogy ismét a *hangos bihariak* zavarják a vizet.

A tanítóság rabulisztikus jellegű fellépését nem nézik jó szemmel már kezdetől fogva. Azonban a politikai viharok lesöpörték a kérdést a napirendről, a tanítók fizetésjavítást kaptak, jó időre nyugalom és szélesend költözött az egyesületek életébe.

A váradi gyűlés,

amely legutóbb oly izgalmas jelenetek közt folyt le s oly heves, hangos, sőt botrányos fejezetekkel gazdagította az egyesületi életet, ismét felszínre dobta ezt a problémát. És jöllehet most egy jóval hangosabb és botrányosabb ügybe ful minden érdeklődés, esendes kultuszminisztériumban időt szakítanak ennek a kérdésnek elintézésére.

A jelentést az egyik osztálytanácsos ter-

jesztette a miniszter elé. A *biharmegyei tanítógyűlés* működéséből indul ki a jelentés és kimutatja, hogy választási agitációk, viharok, politikai viták és folytonos torzsalkodások töltik ki a gyűlések programját.

Ez pedig egészen alapszabályellenes, mert az alapszabályok szigorúan körülírják, hogy minő kérdések tárgyalhatók a közgyűléseken. Elsősorban tanügyi kérdések, az oktatás terén felmerült újabb módszerek megvitatása, a gyermeknevelés, iskolaügy, kulturális mozgalmak, továbbá belső egyesületi ügyek kerülhetnek szónyegre.

A folytonos torzsalkodások teljesen más területeken mozognak, meg nem engedhetők, mert nem csak hogy túllépik ezzel az egyesület hatáskörét, de egyenesen káros hatást idéznek elő és egyáltalán nem töltik be hivatásukat.

Mivel pedig a tanítók ezekre a gyűlésekre az állam költségén utaznak és az állam pénzén vesztegetik a drága időt, amelyet a népnevelésre kellene fordítaniok, a minisztérium azt vette tervbe, hogy vagy beszünteti az utazási költségek s napidij fizetését, vagy pedig súlyosabb esetben az egyesület működését bizonyos időre felfüggeszti.

Igy áll az ügy. Az egyesületek tehát bizonyos időre bezárhatnak az ajtót, ami viszont a belső életre volna káros hatással. Ha azonban provokálják a felfüggesztést, abban az esetben könnyen bekövetkezhet ez a miniszteri határozat és ennek a tanítók vallának kárát. Éppen most akarják keresztül vinni, hogy a napiköltségre 10 koronát kapjanak. Ez persze ilyen körülmények mellett marad a jövő zenéjének.

Különböen érdekes, hogy a tanítók nem veszik észre, hogy nekik nem illik a botránycsinálás. Mások szeretik magukat a kultúra esendes embereinek nevezni, hát miért olyan szilajak, ha egy tömegben sokan vannak? A közönség előtt csak addig szimpatikusok, amíg megmaradnak tanítóknak. Egy tanító, aki „nagy” rétor, vagy időszaki cikkíró, az bizonyára rosszul műveli a szegény népet, amely jó tanítókat kíván és nem debattőröket.

Azt hisszük, hogy ezek a gondolatok stilszerűek a fentebb említett miniszteri tervvel. Ez a terv azonban csak eventuais és rajtuk mulik, hogy bekövetkezzék-e vagy sem

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

**MEDDIG TARTSON
a kőszínházi szezon.**

Összeütközés a direktor és a színügyi bizottság között.

Ismét aktuális a fájdalmas kérdés: mikor vonuljon ki a színház a nyári szinkörbe. . . Ez az örök probléma mindig egy kis görög tüzes harcot produkál a színigazgató és a színházi Olimpusz: a színházi bizottság között.

A bizottság látszólag a közönség kényelmét keresi, amikor hűs Thália lakba akarja vezetni a publikumot a nyári forróság alatt. De csak látszólag. Mert valójában azért ragaszkodnak a szinköri játszásokhoz, hogy a saját bőrüket védjék a törvényhatósággal szemben. Hogy elmondhassák a brusztot verve:

— Ime: nem áll üresen a nyári szinkör. A színigazgató örömmel siet kimenni a fülledt és forró kőszínházból. Arról mi igazán nem tehetünk, hogy a direktor nem tud közönséget kicsábítani. Ez igazán az ő dolga. De mi megmutatjuk, hogy kint fog játszani! Na.

Igen ám, de a direktornak meg existenciális kérdése, hogy hol játszik. Mert ez a játék zsebre megy. Ő meg ragaszkodik a puha bitoros zsöllyékhez és egyáltalán nincs kedve a honmentő szerepét játszani. Miért ne kapjon ki a színügyi bizottság, mondja ő, miért fizesse ő azt meg, hogy a bizottságot ne bántsák. Ebből aztán rendesen összeütközés támad, melyet tegnap Tóth Elek próbált kivédeni a direktor helyett.

A színügyi bizottság ülésen ugyanis ő jelent meg s elhozta a június havi műsört, amely utolsó ebben a szezonban. Július 1-től ugyanis szünet lesz egészen október 1-ig. Ez a műsor a következő darabokból áll: *Isteni szikra* (új bohózat), Aranyeső, *Sziren* (új operette), Bob herceg (új betanulással), *Parasztbeesület* (új betanulással), *Sztrájkol a golya* (új bohózat), Jézus élete és halála (passiójáték), Cigányprimás, Karenin Anna. *Medgyaszay* Vilma kabarédiva vendégszerepelni fog három estén át, még pedig két kabaret estén és az évában.

Ezt a műsört elfogadták.

Hiányos a jegyzőkönyv.

Az ülések úgy kezdődnek ugyebár, hogy az elnök megnyitja, aztán a jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.

— Na, itt álljunk meg egy szóra, mondtotta tegnap *Harmathy* Károly. Én nem értem kérem, hogy a jegyzőkönyv miért olyan hiányos. Nincs benne csak annyi, hogy a műsört elfogadtuk. Pedig talán csináltunk egyebet is a múlt ülésen? . . .

— Azzal sem vagyok kibékülve, hogy mi megengedtük az igazgatónak hogy Máramarosszigeten játszhasson. Mi kérem nem engedhetjük ezt meg, csak a törvényhatóság. Ez tehát rossz fogalmazás.

Most aztán hirtelen átalakult a színügyi bizottság jogügyi bizottsággá. Laikus jogi vita kerekedett, hogy van-e a bizottságnak joga, vagy nincs. Még szerencse, hogy ott volt két ügyvéd: dr. *Medvigy* Gábor és dr. *Adorján* Emil. A bizottság ugyanis kellemtelen zavarba jött, nem volt tisztában azaz, hogy mi a joga és a két korifeus hozzászolás elméleti fejtegetése vált szükségessé az esetre vonatkozólag.

Halk megdöbbenést keltett az a leleplezés, hogy hiszen a törvényhatóság is már régen megadta az engedélyt. . .

— Na ugye. . . Akkor menjünk tovább.

Ki a ligetbe!

Ismét *Harmathy* Károly.

— Tudni akarjuk azt is, hogy az igazgató ur meddig akar a kőszínházban játszani s mikor akar a szinkörbe menni. Mert nekünk még négy bérletünk van. Mi ugyan nem megyünk bérlettel a szinkörbe.

Tóth Elek erre vonatkozólag nem ad határozott választ.

Adorján Emil: — Hiszen módosított szerződés szerint az igazgatónak már június elsején, ki kell vonulnia. És most nem is tartja szükségesnek kérni, hogy bentmaradhassék. Azt teszi, ami neki jól esik. Hát nem borzasztó ez? . . .

Erre aztán kitört a helyeslés vihára. Ugy van, negligálja a bizottságot. Csak azért is ki vele a ligetbe! . . .

Tóth Elek kéri, hogy június 22-éig játszhassanak bent. Ebbe bele esnek *Medgyaszay* Vilma vendégszereplése is.

— Nem lehet. A kabarédiva játszhat kint is.

És szigorúan elhatározták, hogy addig szabad a színigazgatónak bent játszania, amíg lemennek a bérletek. De közben nem tarthat bérletszünetet.

Ezek szerint már 5-én, 6-án kint kellene lenni. Az igazgatótól nyert értesülésünk úgy szól, hogy ő 17-éig marad a kőszínházban. Már most kinek az akaratát fog érvényesíteni?

A mozi attrakciói.

Dr. *Adorján* Emil szóba hozta a színigazgató elaborátumát a mozi ellen. Tiltakozik az igazgatói prepotencia ellen és kijelenti, hogy Erdélyi sok kedvezményt kap a várostól (színház, diszletraktár, rendőrség, telefon, világítás stb.) ingyen, hogy mondhat olyat, hogy semmit sem kap? . . . A mozitól még nagyobb közönség vár szórakozást, mint a színháztól. Nem szabad a konkurenciát előltni.

Mivel ez nem volt tárgyalásra tűzve, — az elnök nem bocsátotta vita alá.

A betfiaai bányászat csődje.

A közeli Betfia község határában tudvalevőleg gazdag mészkőbánya van, melynek kihasználási jogáért nagy vállalkozók keltek versenyre. A község lakossága azonban úgy gondolkodott, hogy ha idegen emberek így versenyeznek a bányáért, úgy azt ők maguk is ki tudják aknázni és jó jövedelmi forrást létesítenek a máskülönböző szegény község részére.

A mészkőbánya területe máskülönböző urbéresok tulajdonát képezi. A kihasználást úgy gondolták megoldani, hogy minden mészkemence után költségek fedezésére 2—2 koronát fizetnek az adózó polgárok. Megfelelő szakértelemmel vezetett kezelés mellett a mészkőbánya kitűnő jövedelmet hajtott volna a községnek, azonban az egyszerű oláh gazdák primitív tudása csakhamar bebizonyította, hogy a bányauzemre ráfizet a község. A hegységben rejlő ki tudja mily értékű kincs sohasem kerül az ő munkájuk után napfényre.

A község anyagi helyzete egyáltalán nem javult, sőt a pótdadó 205-százalékra emelkedett. Odavolt a betfiaai oláhoknak minden rózsás álmuk. Belátták, hogy félbe kell hagyni az üzemet.

A képviselőtestület tagjai elhatározták, hogy feloldják a község lakosait a kemencék után fizetendő 2 korona költség alól, mert annak ellenértékét nem tudják megszerzeizai.

Azzal is indokolták az üzem felhagyását, hogy jelenleg a romákvüli rossz gazdasági viszonyok miatt pang az építkezés és ezért nem tudják értékesíteni a mészet. A képviselőtestület határozatát a vármegye megsemmisítette és kötelezte a községet a bánya üzem további fenntartására.

A képviselőtestület tegnap felebbezt nyújtotta be a vármegye határozata ellen. A felebbezésben ragaszkodnak az üzem beszüntetéséhez. Egyben hangsúlyozták azt is, hogy ők nem kötelezhetők az üzem fenntartására, mert a mészkőtelep tulajdonképen az urbéresok tulajdonát képezi. De még ha fenn is akarnák tartani az üzemet, arról ma szó sem lehet, mert a községi pótdadó magassága miatt más célokra nem tudnak áldozni a lakosok.

Ily formán az oly vérmes remények között megindult községi bányauzem legalább egyelőre csődöt mondott. Talán sohasem is lesz virágzó vállalat ez a községnek, ha megfelelő szakértők nem fogják vezetni.

A városi könyvtár bizottság gyűlése.

A városi nyilvános könyvtár bizottsága dr. *Thury* László elnöklete alatt tegnap, d. u. 4 órakor a könyvtár helyiségében gyűlést tartott. Jelen voltak: *Mártónffy* Marcell dr., *Kováts* S. János, dr. *Grósz* Menyhért, dr. *Beke* Boldizsár, *Balogh* Károly, *Réz* Minály, *Bodnár* János és *Adorján* Ármán dr.

A folyóügyeket *Bodnár* János könyvtáros terjesztette elő. A bizottság fölfe a M. és K. O. T.-hoz, hogy a könyvtár Karthotek rendszer szerinti berendezéséhez 10,000 drb. lapot és két fiókrendszerű szekrényt adományozzon. Ezek a laptartó fiokok külön

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadon nazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

HERBST

Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolható!

Aranyláncok, nyakláncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingára 10, 12, 15 kor.
Ebresztőórák 250, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 íze 13—14 kor.
Órajavitás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

szekrényben helyezendők el, amelyet Széles Károly asztalos ajándékképpen fog szállítani. Lévai Márton 38 drb. leltár fedelet 150 K. értékben, a Nagyváradi Takarékpénztár 100 K.-t készpénzben, az Ór-utcai fiu-iskola növendékei pedig 32 drb. ujságtartó fedelet ajándékoztak a könyvtárnak. Az ujságtartó fedelek a tanulók ügyességének produkciói.

A bizottság átír a törvényhatósághoz, hogy a segédkönyvtárosi állást a XI. fizetési osztálynak megfelelő javadalmazással szervezze.

Végül parázs vita keletkezett akörül, hogy a községi iskoláknál befolyt beirási díjakból 1906-ig visszamenőleg, hány percent illeti meg a nyilvános könyvtárt. Réz Mihály iskolafelügyelő azt vitatja, hogy ezekből a díjakból a könyvtár-szabályzat értelmében 25 százalék illeti meg a könyvtárt. Ezzel szemben dr Adorján Armin bizottsági tag a 25 százalékot csak arra az időre tartja helyesnek, amióta a szabályzat érvényben van, az az előtti időre vonatkozóan szerinte a régi gyakorlat alapján 50 százalék illeti meg.

Érdemleges határozatot ebben a tárgyban nem hoztak, a jövő gyűlés napirendjére tűzték ki. Tekintettel arra a körülményre, hogy ez az ügy az egyes iskola csoportoknál létesítendő tanítói szakkönyvtárakat és ifjúsági könyvtárakat elsősorban érdekli: hihetőleg még sok szó fog esni erről a dologról.

Elhatározták még, hogy a bizottság ismételtén felhívja a város lakosságát, hogy aki téheti a könyvtár gyarapításához könyv és készpénz adományaikkal hozzájárulni sziveskedjék.

Vágóhid építés.

A tervezett új vágóhid építése ügyében a város törvényhatóságához intézett beadványomban indítványoztam, hogy az új vágóhid építését mellőzve — a jelenlegi vágóhidnak megfelelő átalakítása rendeltessék el.

Ezen beadványomról Kőszeghy József főmérnök ur a városi tanácsnak jelentést és indítványom felett napirendre térést javasolt.

Egészen rendben folyt volna le ezen ügy elintézése, ha Kőszeghy József főmérnök ur jelentésében szigorú tárgyilagossággal igyekezett volna állításaimat megcáfolni, ha jelentését egész terjedelmében közreboicsajtotta volna és ha jelentésének csak hézagosságot nem kíséri gunyos lekicsinylésekkel és gyanúsítással.

Jelentésével most nem foglalkozom, mert remélem, hogy lesz alkalmam annak idején arra még visszatérni; ezuttal csupán a Szabadság folyó évi május 29-én megjelent közleményére óhajtok válaszolni.

A város törvényhatóságához intézett beadványomban, mint ezen bizottságnak tagja jogom volt a tervezett új vágóhid építése ellen indítványomat beterjeszteni. Nem csak jogosan jártam el, de meggyőződésem szerint a város polgárainak érdekében kötelességemet is teljesítettem.

Jól tudom, hogy az ügynek újból való tárgyalása szokatlan — de hát ilyen előfordul még a törvényalkotás terén is — hiszen az 1909. évben szentesített új adótör-

vények életbeléptetését is elhalasztották, nem csak, hanem annyira alapos revisio alá fogják venni, hogy marad is belőle még nem is.

Miért ne történhetne meg itt is, hogy a rosszul informált törvényhatóság határozatát a jól informált törvényhatóság megváltoztassa? Miért ne lehetne elhatározni a mostani szűkös pénzvizonyok között, hogy a régi vágóhidat addig és úgy használjuk, ahogy most van. Legfeljebb a szükséges átalakításáról kellene gondoskodnunk. A szegény ember a topánkát talpaltatni és fejletni szokta, sőt a ruhát bizony még kétszer is szeretné megfordíttatni, ha lehetne, mert újra mindig nem telik.

A mi városunk bizony csak ilyen szegény sorban van — és nézetem szerint kiadásait — az ő viszonyaihoz kell mérni azoknak, akik vagyona felett örködnék.

Ez az elv vezetett indítványom beterjesztésénél és ettől a főmérnök ur kabarába se való rossz viccei és alaptalannak bizonyult gyanúsításai sem fognak eltántorítani.

Nagyvárad, 1913. május 30.

Székely Sándor.

Megelőzte a gyorsvonatot.

Br. Baich főhadnagy bravuros autóját.

Báró Baich huszárfőhadnagy a sport majdnem minden nemét nagy előszerelettel üzi s akár mint őrlovás, akár mint vívó, akár mint automobilvezető nemesak derekasan megállja helyét, hanem bravuros tetteivel a legelső sportférjak közé sorozzák.

Hatalmas, pompás automobilját a szakértők is megbámulják. Nem elégedett meg azzal, hogy drága, ritka szép autót vásárolt, hanem mint vizsgázott soffőr is kiválik.

Tegnapelőtt autójával olyan bravuros utat tett, amely ritkítja a párját. Egyszerűen megelőzte a gyorsvonatot.

Csütörtökön reggel gépkocsijával Pécsre indult. Budapestig felvette autojába Boros Bertalan katonalekészt és Aba főhadnagyot.

Mikor a nagyváradi vasútállomásnál elhaladt a gépkocsi, amelyet maga br. Baich főhadnagy vezetett, ugyanakkor indult ki az állomásból a budapesti gyorsvonat. Br. Baich megjegyezte:

— Ezt is majd csak elhagyjuk s előbb érünk be Budapestre.

Utítársai csupán tréfás megjegyzésnek vették a báró szavait.

A gép óriási rohanással haladt előre, a kormány biztos kézben volt.

A községek sűrű egymásutánban maradtak el.

Mikor Püspökladányba érkeztek az autó utasok, a gyorsvonat még nem futott be az állomásra. B. Baich Péter főhadnagy kiszállt s úgy várta be a gyorsvonatot.

Pár pere után újból együtt utaztak.

Ez Szolnoknál ismétlődött. Az automobil megelőzte a gyorsvonatot s újból egyszerre indultak.

A mély, süppedékes homokban az automobil szinte repült, holott tudni való, hogy a homokos talaj nagyon akadályozza a gyorsmenetet.

Cegléden már tudomást vettek a gyors-

vonat utasai is a nagy versenyről s midőn az autóval egyidőben a gyorsvonat elindult, a vonat kocsijainak ablakai tömve voltak utasokkal s kézzel, kendőkkel integettek a száguldó automobil utasainak, míg csak a gépkocsi messze elhaladt előre.

Mikor a gépkocsi beérkezett Budapestre, a gyorsvonat még csak Maglód körül járt.

Báró Baich Péter autója egy teljes negyed órával előbb érkezett Budapestre, mint a gyorsvonat.

Ebben kétségtelenül nagy része van a kitünő, drága gépnek, de szaporítja a bravuros utazás báró Baich Péter sikereinek számát is.

Báró Baich Péter folytatta útját Pécs felé, utítársai pedig Budapesten maradtak.

..HIREK..

Tájékoztató.

Junius 10. d. u. fél 6-kor a Szigligeti Társaság évi közgyűlése a városháza dísztermében.

Junius 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskőh vasut közgyűlése.

* **A megyéspüspök bérmautja Békésmegyében.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a belényesi körületben végzett bérmutjáról tegnap hazaérkezett székhelyére, Nagyváradra. Ma, szombaton már újra bérmautra megy a megyéspüspök és pedig Békésmegyébe, ahol holnap, vasárnap már bérmál.

* **Jézus szive ünnepe.** Tegnap, pénteken ünnepelte meg a katolikus egyház Jézus szent szive ünnepét. Nem pirosbetűs ez a nap, de a kath. hívek mégis buzgósággal szokták ezt a napot megülni, mert Jézus szive az isteni szeretet kiapadhatlan forrása. Az irgalmasok és az Orsolyazárda templomában tegnap délelőtt ünnepélyes szent misek és prédikációk voltak.

* **Az utolsó májusi ajtatosságok.** A mai napon véget érnek a templomokban a májusi ajtatosságok. A Boldogságos Szűz Mária tiszteletére tartott májusi ajtatosságokat a plébánia templomokban ma este szentbeszédekkel fejezik be.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett temették tegnap özv. Oszterlamm Arminné urnó holttesteit. Megyei tisztviselők, a nőegyletek tagjai nagy számban voltak jelen a jótékony matróna végtisztességtételén. A remek koszorúkkal borított koporsónál Materly Imre ág. evangélikus lelkész mondott megható imát. Az impozáns gyászmenet az újvárosi központi temetőbe vonult, ahol a családi sírboltban pár évvel ezelőtt elhunyt férj mellé helyezték örök nyugalomra. Koszorúkat helyeztek a koporsóra Megele Béla és családja, özv. Bozóky Béláné, a Hanzély-család, a Stépán-család, az evangélikus nőegylet. — A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **A nyugdíjbizottság ülése.** Nagyváradi város nyugdíjbizottsága tegnap délután ülést tartott, Bordé Ferenc főjegyző elnöklése alatt, amelyen dr Thury László, dr Mayer László, dr Molnár Imre, dr Grósz Menyhért, Jelinek Géza és Juricskay Barna voltak jelen. Bodnár János volt tanító, városi könyv-

tárórré neveztetvén ki, kéri, hogy a 15 évi tanítói működését számítsák be a nyugdíj-jogosultságnál. A kölcsönösség alapján a kérelmet teljesítették. Eppen így betudták a nyugdíj-jogosultság idejébe Grácz Lajos tűzoltóparancsnoknak a katonatiszti minőségben eltöltött idejét, valamint Jeremiás tűzoltó szakasziparancsnoknak a katonaságnál mint őrmester eltöltött idejét. Bányai Imre városi utmesterek beszámították a katonaságnál eltöltött idejét, az első köteles 3 évi szolgálat leszámításával. Ez ellen Bányai felebezt. A nyugdíj-bizottság fentartja eredeti álláspontját s a felebbezés elutasítását javasolja a város törvényhatóságának. Még néhány apróbb ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

* „Már adakozott.“ A gyermeknap rendezőbizottsága egy igen ügyes újítást hozott be a jelen évi Gyermeknap alkalmából, izléses selyem jelvényeket ad ki „Már adakozott“ felirással, melyek két koronáért árusítatnak az Urnáknál a hölgyek által. Ezen felirású jelvények viselője természetesen meg van mentve minden további zaklatástól és zsarolástól a hölgyek részéről. Itt említjük meg, hogy a Bémer-téri Bazárban gyorsfényképész is fog működni. A Potokklub tagjai is kivesszik részüket a Gyermeknapból. A tagok által eszközölt felvételekre 40 fillér ellenében megrendelések a Bémer-téri Bazárban fogadtatnak el.

A rendező bizottság ezúton kéri a gyűjtés körül buzgólkodni kívánó hölgyek elnézését, kik az *Urnabeosztásra* nézve az értesítést nem kapták volna kézhez. A bizottság ugyanis azon értesítést nyerte, hogy a takarékosági szempontból posta helyett kézbesítőknél átadott levelek közül egyesek elkallódtak, ami annyival sajnálatosabb, mert ily kicsinyes okok miatt is szoktak félreértések keletkezni.

* **A fizetésrendezés a városnál.** Nagyvárad városa a fizetésrendezés kérdésében egy ad hoc bizottságot küldött ki, hogy az egész vonalon leendő fizetésrendezésre nézve dolgozzon ki javaslatot. Mint értesülünk, a bizottság holnapután, hétfőn, június 2-án ülést tart s megkezdi a fizetésrendezésre vonatkozó munkáját. A bizottság előadójaul eredetileg Baróthy Pál kir. ügyész, mint a törvényhatóság tagját kérték fel, aki azonban az előadói tisztelet, közbejött körülmények folytán nem töltheti be s így helyette a bizottság előadójaul *Lukács Ödön* városi tanácsost szándékoznak felkérni. A fizetésrendezésben különösen dr. *Hoványi Géza* országgyűlési képviselő fejt ki erős tevékenységet. Dacára nagymérvű elfoglaltságának, a bizottság ülésén is részt vesz.

* **Halál a veszett kutya üldözése közben.** Tegnap reggel veszett kutya garázdálkodott a margitai járásban. A kutya *Szunyogdról* indult el, ahol megmarta *Jenos Flórá*t. A megmarta ember felármázta a községet és üldözőbe fogták a veszett állatot. E közben a kutya több állatot is megmarta és sikerült üldözői elől elmenekülni Berettyódédára a község szélén Flóra egy 6 éves kis gyermek játszadozott a porban, mikor a kutya arra futott és megmarta a kezét. A dédaiak szintén üldözni kezdék a kutyát. Üldözés közben *Bringye Illés* egy dédai gazda hirtelen összerogyott s pár pere múlva meghalt. A vizsgálatot tegnap este foganatosították annak megállapítására, hogy *Bringye* halálának mi volt az oka.

* **Köszönet a pozsonyi tűzkárosultak segélyezéséért.** Nagyvárad város tanácsa a pozsonyi tűzkárosultak felsegélyezésére 500 koronát küldött Nagyvárad város nevében. Az adományért Pozsony város polgármestere a következő köszönőlevelet küldte Nagyvárad városához:

Tekintetes városi Tanácsnak

Nagyvárad.

Folyó évi május hó 24-én hozzám intézett meleg hangú átiratával tűzkárosultjaink részére megküldött 500 korona segélyösszeg kézhezvételét elismerem s egyben városom nevében is mélyen átértett hálás köszönetet mondok a tek. városi Tanácsnak a tűzkárosítottokra által sujtott városom közönsége iránt tanúsított meleg részvételért és nemeslelkű áldozatkészségeért. Fogadja a tek. városi tanács kiváló tiszteletem kifejezését. Nagyvárad, 1913. évi május hó 28. *Brolly* kir. tan., polgármester.

* **A gráci gavallér.** A gráci cs. kir. büntető bíróság átirata szerint ott tartóztattak egy nemzetközi tolvajt és szélhámost, aki magát *Welkhammer Ottó* és *Mezer Ottónak* nevezi. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy folyó évi április hónapban Nagyváradon egy német kisaszonynál, kinek nevét nem hajlandó megmondani, több napon át tartózkodott. Megmotozaskor több névjegy találatotól nála (egyike *Geni Brautner*, k. u. k. Leutnant) egyben mellékelte a megkereső törvényszék, a szélhámos arcképét, amely alapján kéri kipuhatólni, hogy mit kereset nevezett Nagyváradon, s miből tartotta fent magát.

* **Felhívás a megválasztott betegsegélyező pénztári kiküldöttekhez!** A betegsegélyező pénztári közgyűlés és annak kapesán az igazgatóság és a többi tisztikar megválasztása június 1-én, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor a város közgyűlési termében fog megtartatni. — Miért is tisztelettel felhívjuk mindazon munkaadókat, kik kiküldöttek megválasztattak, hogy tekintettel a közgyűlés és a választás fontosságára, munkaadói érdekeik védelmére a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

* **Elefánt az artézi fürdőben.** A budapesti állatkertben a legkisebbik elefánt — *Beketow Mátyás* cirkuszigazgató ajándéka — az elmúlt télen hideg istállóban állt (nem Budapestben) és ott meghült. Rheumát kapott; megdagadt mind a négy lába, megmevedtek a csuklói, térdei, egy lépést se tudott járni; a végén szegényke már nem mert le se feküdni éjszakánként, inkább állt egy helyben egy egész hónapon át, annyira fájtak a lábai. Azon gondolkoztak, hogy agyonlőjjék. Ezalatt kitavaszkodott az idő s most arra tért az állatkert vezetősége, hogy gyógyítani fogja, megkísérelte artézi vízzel! Első nap be kellett emelni a fürdőmedencébe, amelyet a szabadba került Jónástól ideiglenesen elvontak. Fürdő után jóféle fluidal kenették, azután melegen bepólyáztatták. Már a harmadik fürdő után javulást érzett a kis állat és maga kívánczolt a napról-napra melegebb vízbe; a hetedik-nyolcadik fürdővel annyira javult mind a négy lába, hogy könnyedén járkált még a medence lépcsőin is fel és alá. Azután naponta sétálni vittük gyalogszerrel a kertben. Ma a kúra harmadik hetében bizton reméli, hogy teljesen meggyógyul. Játékos kedvében van már most is: korán reggel tróbitálva zsörtölődik, hogy miért késnek az ápolói az artézi fürdővel; a vízben állva pedig pacsokol, mint a gyermek a kádban. Lefekszik, felkel magától, néha szinte futni akar. Nagyon szelid, kedves állat lesz belőle: „Nelli“ a neve. Most körülbelül három éves.

* **A honvédzenekar a Royalban.** A nagyvárad 4-ik honvédgyalogezred zenekara ma, szombaton a Royal-kávéház és a Rimanóczy-étterem terraszán hangversenyt rendez. A kitűnő zenekar ezuttal is pompás darabokat vett fel a programmba. Tekintettel a vacsorázó közönségre, a hangverseny 8 órakor kezdődik.

x **Csödtömög eladás.** *KLEIN SÁNDOR* és *VILMOS* csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

Értesítés.

A „Kereskedők Magántisztviselők és Háztulajdonosok Közlönye“ a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívtnak, hogy naponként d. e. 11–12-ig és d. u. 3–4-ig jelentkezzenek a Szacsvey u. 12. sz. irodában.

Olcsó gyógykurák itthon.

Hüléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr. Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

x A június 1-én esedékes 4% os magyar korona járadék szelvényeit már május 20-tól kezdve költségmentesen beváltja az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi tk. rt. Nagyvárad, Bémer-tér.

x **Vigyázat!** *Aszódi* fő üzlet Kossuth-utca. — **Cukorka király** Kert-utca, *Aszódi* fiók. — **Csokoládé király** Rákóczi ut, *Kiss Dávid* tőzsde mellett. *Kugler Gerbeaud* bonbonok budapesti árakkal.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap jegeskávét és fagyaltot, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávét 30 fill. Megrendelések naponként bármely órában el lesznek intézve. *MAGYARI BÉLA* hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNCÁBLA KÉSZÍTŐ
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletti helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingere

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított búkkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámbáz-u. 31/b.

* **Utások,** Félix- és Páspöfkúrdókba menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörsarokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **Modern fényképészet.** Főváros mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é. május 1-től Szent János-utca 3. szám alá helyezem át. Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközölköztetek. Külön nagyítási műtermet is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalom. Célom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség utánvételes megrendelés útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy kedvezményben készítek. Tisztelettel Szabó Dénes fényképész.

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Naponta friss Cseresznye!** Ószibarack! Idei termésű ausztráliai fajták. Kiváló finom fajborok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. MERTZ NÁNDOR csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Ridzyk József** épület- és műlakat-s Nagy-Várad Rákóczi-ut 20 (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecseit vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkorítások, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **Szülők figyelmébe!** Bérmá és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divatruházában” Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

* **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r-t.” itteni fiókja június hó 1-én **Kórház-utca 6. sz. alatt** modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítás minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilsta körökben általános meglepetést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közűk-séget pótál.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedéktől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedéktől** való.

E hóban nyílik meg **Benedek Testvérek** nagykereskedők „Cukorka Bonbonniére”-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege árúk a Zöldfa-utcai főútleben a legolcsóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olcsó árban.

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., női párti félcipők 3 koronától kezdve; férfi chevron vagy boksz cipő 8 korona, szalma és posztó kalapok, fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása. Állandóan párti vételek Fekete Jenőnél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun hargit** Rimánóczy-u. 1.

* **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkal Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előtűk, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

* **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok UJ-HELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130.

* **38 ik Rácz Laci női zenekara a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zenekarnak hangversenye a híres **Neszmélyi** karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánzámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a „Budapesti viglányok” című operett, melyet **Neszmélyi** Bözsike prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér **Neszmélyi** karmesternő.

* **Meglessz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékokat, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendőt és sétatatot a **Párisi bazárban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem partii hanem szép és új olcsó árúk kaphatók.

* **A feministák kiegészztek Lukácssal**, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a lelegegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manieür. Telefon 11—98.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott RÁ CZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm és felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costümök készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegeteket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany és Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Tisztelettel értesítjük** a nagyra-becsült hölgyközönséget, **hogy bécsi utunkról** haza érkezünk, legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szíves figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagyra-becsült hölgyközönség pártfogásáért esd Kohn Eszti utóda Helén.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szombat A mumus.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este: Szirén. (Operette bemutató.)

* **A Szirén.** Mint arról több ízben megemlékeztünk, vasárnap este kerül bemutatóra a Szigligeti-színházban Fall Leó nagy-sikerű operettje: A szirén, amely csak a közelmúltban valósággal diadalmasan járta be a külföldi színpadokat és Magyarországon először Nagyváradon kerül színre. A bemutatóelőadásán Horváth Mici, Feldmann Hugó joghallgató egy betét dalát énekl.

* **A cigányprimás.** A közönség pártatlan melegséggel megnyilatkozó érdeklődése mellett vasárnap délután a Cigányprimás című kitűnő operette lesz műsoron, a mely a jelekből ítélve vasárnap délután is zsufolt ház előtt kerül színre.

EGYESÜLETEK

* **A Kath. Iskolaegyesület közgyűlése.** Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület, mely **Széchényi** Miklós gróf, v. b. t., nagyvárad püspök és **Zichy** János gróf, v. b. t. védő-elnöksége alatt működik, május hó 31-én délután 6 órakor az alapszabályok módosítása végett rendkívüli közgyűlést tart a Szent István-Társulat dísztermében. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Kiss János, a tud. egyetem rektora. 2. Titkári jelentés. Urbányi C. József. 3. A pénztári jelentést bemutatja: Jeney István pénztáros. 4. A módosított alapszabály-tervezet tárgyalása; előadó: Ember Károly ügyv.-igazgató. 5. „Tanügyi mozgalmaink és a társadalom” címen Ekamp Nándor tart előadást. 6. Folyó ügyek. 7. Indítványok.

TANÜGY

Madarak és fáknapja Érmihályfalván. Fényes keretek között tartották meg a napokban Érmihályfalván a madarak és fák napját. Szőke János plébános fáradozása mintegy 800 gyermeket hozott a szép napra össze. A madarak és fák napja alkalmából az iskolák növendékei szavaltokat, énekszámokat adtak elő nagy tetszés mellett. A gyermekeknek felolvasást, előadást tartottak a madarak és fák jelentőségéről. Az ünnepet a vendégek reggelig tartó táncsal rekesztették be. A jól sikerült madarak napja Szőke János plébános érdeme.

SPORT

A holnapi válogatott mérkőzés

Ami érdeklődés a saison folyamán a footballmérkőzések iránt volt, az bizonyára kulminálni fog a holnapi debrecen-nagyváradai válogatott mérkőzés iránti érdeklődésben. A mérkőzés ezuttal nem valamelyik klubhoz, hanem Nagyvárad város egyetemes sportjához fűződik és nagyszerű sportbeli fontosságán kívül városi vonatkozása is van.

A sportközönség nagy táborán túl, tehát a város minden lelkes polgára ott lesz holnap délután a Sport-téren, hogy a város eimerével szívök felett e város dicsőségéért küzdő fiukat a győzelemre bátorítsa és a győzelem dicsőségében velük osztozzék. A mérkőzés rendezősége nagyarányú előkészületeket tett, hogy a pályán előreláthatólag a szokottnál nagyobb számban megjelenő közönség kényelmét minden tekintetben biztosítsa.

A nagyváradai válogatott csapat már ismert összeállítására annyiban változást szenved, hogy a balösszekötő posztjára beállított Niessner helyére, miután ez lábajja miatt a játékokban akadályozva van, Oblat kerül be. Niessner távolmaradása mindenestre jelentőséggel bír, de az is bizonyos, hogy Oblat ismert erélyessége és tudása e hiányt megfelelően fogja pótolni. A mérkőzés délután fél 5 órakor kezdődik Fehéry Ákos bíró vezetése mellett. Előzőleg fél 3 órakor a NAC Törekvés és NSC játékosai közül kombinált két csapat mérkőzik.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Halálos szerencsétlenség.

Tegnap ismét a sarkadi cukorgyár két alkalmazottja állott a kir. törvényszék büntető bírósága előtt, ahol a cukorgyárban előfordult szerencsétlenségek egyikéért kellett felelniök. A múlt év augusztusában ugyanis

borzalmas szerencsétlenség történt a cukorgyár telepén. Néhány waggon szén érkezett a telepre és a munkások a felügyelői parancsra a szén kilapátolásához fogtak hozzá. Ugyanakkor azonban a telepen tolatást végzett a vonat. S amikor Szabó Lajos a kocsit tovább akarta taszítani, megtörtént a rémes szerencsétlenség. Egy mozdony néhány kocsival éppen arra tolatott s a kocsik irtózatos erővel vágódtak az álló waggonhoz. Szabó Lajost az ütközők összelapították. Azonnal meghalt.

Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés miatt indított eljárást a két felügyelő ellen, akik a szabály ellenére a tolatás idején a pályán dolgoztatták a munkásokat, holott tudták, hogy tolatás van.

A bíróság Kelemen Henriket 300 korona, Deák Jánost pedig 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	—
Októberi buza	—	—	11.25
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.34
Májusi tengeri (1913)	—	—	8.13
Juliusi tengeri	—	—	8.03
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.35

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	823.25
Oszták hitelrészvény	—	627.50
4%-os koronajáradék	—	82.05
Oszt. magy. államv.	—	723.50
Jelzálogbank	—	431.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	284.50
Magyar bank	—	559.—
Keresk. bank	—	3670.—
Rimamurányi	—	713.—
Salgótarjáni kőszén	—	764.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1063.—
Közuti vasut	—	655.50
Városi villamos	—	369.50
Adria	—	552.—
Atlantika	—	—

SZERKESZTŐI PÓSTÁK

Ny. J. Rézbánya. Sajnáljuk, hogy a szépen megírt referáda előbb nem jött, de most már nem közölhetjük. Napilapot azonnal kell tudósítani, ahol van telefon.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Egy test, Két lélek.

Ma

szombaton
f. hó 31-én

mutatja be **másodszor** a

Vigadó színház
(SAS passage)

a kinematografia legnagyobb stilü alkotását.

Az elsőbbségi és kizárólagossági jogát a

VIGADÓ
színház

szerezte meg. A kinematografia történetében nevezetes korszakot jelent e páratlan mozgófénykép.

Jegyek előre váltathatók a pénztárnál és a tőzsdékben.

Kedvezményes jegyek is érvényesek!

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvár. Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztosságot és kényelmet találja.

Safe deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Meglepő ujdonság!
FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkövel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkövel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
Budapest, József-körut 15.
Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

FIGYELEM!

- HEZ• arckréme 80 fillér
- HEZ• arcszappan 80 fillér
- HEZ• arcpouder 80 fillér

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi: •Hez• illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Vár, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidék,

anatómiai sérvkötők,

amelyek a sérvet állandóan visszatartják, mülábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak áronedmény.

NEM MESE!

Ha pattanása vagy szeplője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem múlik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 3 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 30 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

MIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszőket és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakkerü építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Nagyváradi város
VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakelóra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőköbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
- 1 csomag dr Heider-téle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöketnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

köiniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha ez itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Hímzés, Csipke árak

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfling finom 1.94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. **Kádár János**-né

elsősorban fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, közőhár, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszer, pipereszappan, arckrémek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár vezetősege. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilagyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a **Rákóczi-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.**

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

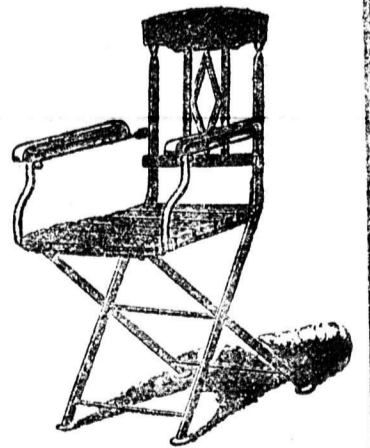
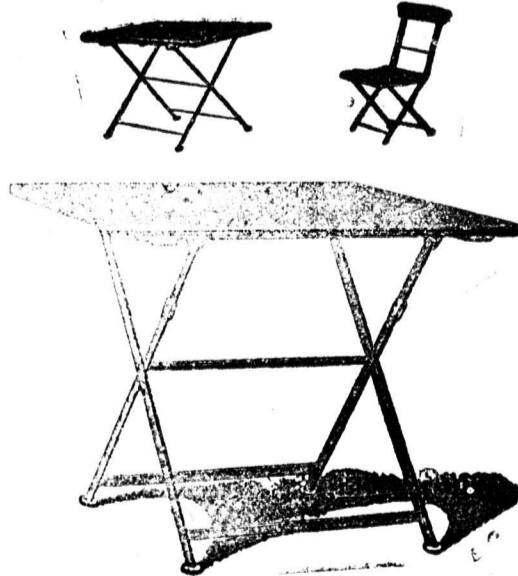
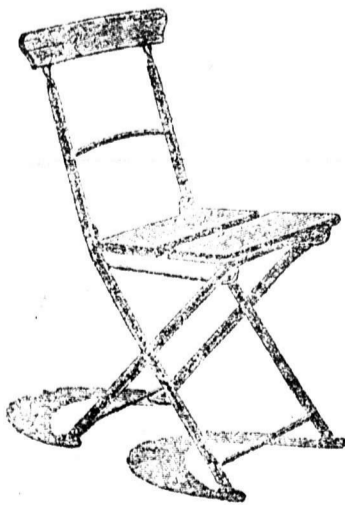
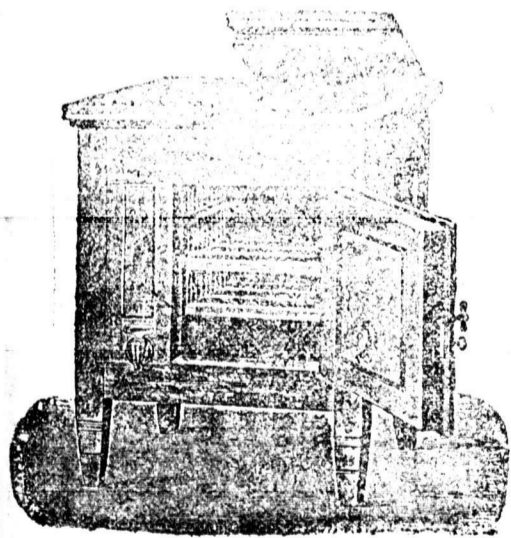
is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

FONTOS!

•HEZ• kölniviz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 30 fill.
•HEZ• kölniviz fél liter 3 kor. •HEZ• kölniviz 1 liter 5 kor. 50 fill. •HEZ• kölniviz szappan 1 drb. 60 fill. 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk. Küldi: •HEZ• illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.